

har faaet af danske Vælgere, nemlig den at forlænge efter eget Skøn indenfor Lovgivningens Rammer sin egen Tilværelse. Det var en meget alvorlig begrundet Bemyndigelse, Rigsdagen i 1915 søgte hos Vælgene. Man var blevet enig om, at det var ønskeligt at fremme Landets Grundlov. Man var paa Forhaand enig om, at det kunde ikke ske, hvis der opstod Strid derom, der maatte tilvejebringes Enighed derom. Men idet man gik ud og bad Vælgene om at faa Bemyndigelse til at stadfæste Grundloven gennem den nye Rigsdag, sagde man tillige til dem med en paa alle Landets Valgtribuner fremført højst alvorlig Begrundelse: Det kan være, at Forholdet bliver et saadant, at det for Landets Skyld ikke vil være rigtigt at sætte denne Grundlov i Kraft til det Tidspunkt, vi oprindelig mente, og derfor beder vi om Bemyndigelse til at faa ogsaa det stadfæstet, som vi har indsat i Grundloven, at Rigsdagen, naar den nu vender tilbage, skal have Ret og Adgang til at forlænge det Tidrum, hvori Grundloven ikke er sat i Kraft. Det var en ganske særlig, jeg tror ikke nogen Sinde før i noget Land givne Bemyndigelse, der saaledes blev givet denne Rigsdag. Rigsdagen bad om den, og Vælgene gav den med den alvorlige Følelse, som man den Gang under Krigens Begyndelses Nærhed havde af, at det dog maaske vilde være tjenligt til Landets Bedste at gøre, hvad man kunde, for at tilvejebringe et Samarbejde her i Landet om de Spørgsmaal, som maatte ligge for. Den samme Opfattelse næredes jo af det konservative Folkeparti endnu den 15. Januar 1916, da de Herrer sendte til Konseilspræsidenten et Brev, der fremholdt Nødvendigheden af ikke at holde Valg her i Landet. Der skildres deri Forudsætningerne for Grundlovens Vedtagelse og den Bemyndigelse, der da blev givet med Hensyn til en Udsættelse for at undgaa Valg. Der sluttedes med følgende Linier, som jeg med Formandens Tilladelse skal tillade mig at oplæse: „Da Krigen vedvarer, og der intet foreligger, som kan ændre de Krav til nationale Hensyn, som denne Situation paalægger vort Folk, er det det konservative Folkepartis Opfattelse, at det, der var den udtrykkelige Forudsætning ved Forhandlingerne forud for Forfatningsforandringen, bør ske Fyldest“. Jeg forstaar meget vel, at det kan være meget vanskeligt for det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Piper), der tog Ordet for lidt siden, at skulle begrunde sin Holdning nu, naar han erindrer, at hans Navn staar under denne Henvendelse, begrunde den ikke blot overfor os,

men begrunde den overfor det ærede Medlem (Frijs), som sidder bagved ham, og som har afgivet en Erklæring i Betænkningen. Hvad er der i den foreliggende Situation, der kan ændre de Krav til nationale Hensyn, som den 15. Januar paalaa vort Folk, og hvorfor man fra konservativ Side krævede, at Grundlovens Forudsætning skulde ske Fyldest og Valg ikke afholdes? Det ærede Medlem maa for overhovedet at finde en Begrundelse fremsætte en urigtig Paastand overfor Regeringen ved at sige, at den har bragt vigtige Spørgsmaal ind i Diskussionen, der har fremkaldt Strid. Regeringen har ikke bragt noget Spørgsmaal ind i Rigsdagens Forhandlinger, der var egnet til at bringe Strid. Regeringen er af ydre Forhold blevet ført til at maatte bringe visse Forhold frem. Det ærede Medlem nævnedes Konstitutionen af Pastor Arboe Rasmussen. Den Dag, da Højesteretsdommen faldt og Arboe Rasmussen var frikendt, laa denne Sag for til Afgørelse. Hvis der havde siddet en konservativ Regering, har vi jo den ærede Folketingsmand for Københavns 4de Kreds' (Schovelin) Ord for, at man efter denne Frikendelse var gaaet til en Afskedigelse af Pastor Arboe Rasmussen. Derved vilde da Strid være opstaaet i Folket; men Arboe Rasmussen-Spørgsmaalet vilde ikke derved være bragt ind af den konservative Regering, det er bragt ind derved, at det overhovedet i sin Tid før Krigen blev bragt frem til Domstolene, og da Højesterets Afgørelse forelaa, maatte der træffes en Afgørelse. Ingen kan paastaa, at denne Regering ikke søgte at undgaa Strid, idet den henvendte sig til alle Landets Biskopper om at samarbejde med den paa Muligheden for en Løsning. Og det lykkedes Kirkeministeren at faa samtlige Biskopper trods deres forskellige Opfattelser til at enes om en Løsning. Ingen kan derfor sige, at Regeringen ikke bestræbte sig for at undgaa Strid, naar man søgte at gaa den Vej. Men der kom jo det første Stormvarsel, det, som senere er blevet fornyet, og stadig fra det samme Verdenshjørne, fra dem, der ikke vil Fred her i Landet. Den politiske Leder, som er Urostifteren, den ærede Folketingsmand fra Ringkøbing (J. C. Christensen), kastede sit Partis kirkelige Standpunkt til Side, og trods den Enighed, der var tilvejebragt mellem samtlige Landets Biskopper og Kirkeministeren om en Ordning, bragte han denne til Fald.

Dernæst er der Øsalget. De ærede Medlemmer og ikke mindst det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Piper) ved, at Regeringen ikke af egen Drift har ført